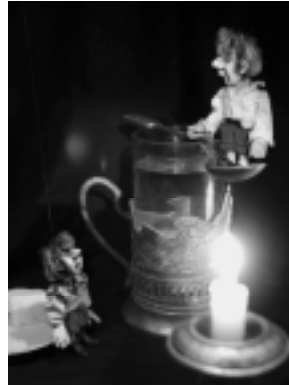

Алла ПІДЛУЖНА

МОВЧАННЯ СВІФТА

Доросла людина, потрапивши до лялькового театру, почувається Гуллівером. Особливо в київському Театрі маріонеток на прем'єрній виставі за п'єсою "Будинок, який побудував Свіфт" Г. Горіна. У світ цього надзвичайного театру потрапляєш ще на вулиці – у затишному казковому дворику, де як дороговказ емблема театру – величезні блискучі очі і велике любляче сердечко П'єро. Далі – маленьке театральне фойє з дитячими стільчиками та ляльковими мешканцями-персонажами, які дозволяють себе добре роздивитися; глядна зала з мініатюрною сценою, що завдяки таланту маленької трупі може "розгортатися" до всесвітніх масштабів.

Своєю виставою режисер-постановник Михайло Яремчук змусив по-іншому побачити п'єсу Г. Горіна, знайому багатьом за кінофільмом з чудовими акторами московського театру М. Захарова. Режисер услід за драматургом здійснює спробу реконструювати життя Джонатана Свіфта, автора сатиричного роману про подорожі Лемюеля Гуллівера, у живій тканині його ж творів. Драматург поселив Свіфта в його власну вигадку – Будинок, власноруч ним збудований, і пропонує взаємодіяти з вигаданими ним самим персонажами. П'єса Горіна – розумний алегоричний текст з виразними акцентами, філософськими роздумами та

обертається і дозволяє акторам працювати на трьох рівнях.

У фантастичному Будинку Свіфта все перемішалося – дійсність, вигадка і містифікація. У коло подій потрапляє Лікар. Спершу чужинець, він лише з часом починає відчувати себе Гуллівером і стає таким самим "божевільним", як і всі мешканці Будинку. Іде до цього важким шляхом, поступово усвідомлюючи, що лікарський діагноз може стати й доносом, а розум можна знищити планомірним триразовим вживанням спиртного; художника треба судити лише за законами мистецтва, не стверджуючи, що все незрозуміле не існує. Метафора нерозуміння істини – Лікар відмахується від книжки Свіфта. Його вмовляють почитати адаптоване дитяче видання, – знову небажання напружуватися. Останній аргумент – хоча б малюнки подивіться! І тут його зачіпає за живе.

Майже тригодинна вистава, розрахована на дорослу аудиторію, існує за вигадливою режисерсько-сценографічною партитурою (художник Тетяна Торбенко). На малесенькій сцені – величезний світ із конкретними деталями і просторовими метафорами, поліфонія підтекстів – як констатація складності спроб осмислення долі генія, а з ним – і всієї світобудови. У дії одночасно проступає й балаган, і філософська притча. Режисерська та акторська винахідливість, образні паралелі – на кожному кроці. Вистава просто зіткана з них. Згадати хоча б прихід Велетня. У малесенькій двері протискається носок величезного чобота – що створює ілюзію присутності Велетня. І в цей час – бурчання лакея, маленької кумедної маріонетки, мовляв, не бігатиму я на третій поверх, аби ви щось почули, пане Велетню. А десятисантиметровий Ліліпут, який милується прекрасним краєвидом, сидячи на краєчку величезної склянки з чаєм? А живий актор, який вмощується спати у маленькому будиночку і змушує глядача повірити у сплячого серед ліліпутів Гуллівера?

Багато з того, що хвилювало глядача десять років тому, сьогодні у виставі прочитується в іншому сенсі. Свіфт у спектаклі – не лялькар, він не тримає хрестовини і не сміє за мотузочки, керуючи людиною як маріонеткою. Він мудро мовчить, спостерігаючи за тим, що відбувається. Свіфт

дає можливість кожній маленькій маріонетці самореалізуватися, "прожити" своє життя. "Слова змінюють смисл, потрібно висловлюватися думками". У маленькому справжньому світі – у Будинку, який побудував Театр, надзвичайно гостре відчуття реальності та правдивості, яскраві особистісні стосунки творців, оригінальна художня інтерпретація. Усе в цьому Будинку існує в гармонії, туди хочеться зайти й поговорити зі Свіфтом, який красномовно мовчить.

яскравою фантазією. Режисерське рішення, втілене на сцені Театру маріонеток, засвідчує: для цієї п'єси якнайкраще підходить мистецтво лялькового театру.

Розподіляючи ролі, режисер задіяв і живий план, і ляльок-маріонеток. Так, Декан Свіфт (В. Кожевников) і Лікар Сімпсон (К. Корецький) – актори, так би мовити, у натуральний зріст, усі інші персонажі – маріонетки. Саме в такій взаємодії відкриваються необмежені можливості діалогу, дії, мізансценування. Для просторової організації такого спілкування на сцені споруджено складну технічну конструкцію, що

